

LAKIALOITE 113/2004 vp

Laki opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään, että opintotuen asumislisän vuokratatto nostetaan 252 euroon kuukaudessa, opintorahaa korotetaan vastaamaan paremmin opiskelijoiden elinkustannuksia,

opintolainan valtiontakauksen määriä muutetaan ja opiskelijan vapaan tulon rajoja korotetaan kymmenellä prosentilla.

PERUSTELUT

Vaikka opintotuen rakenne, jonka mukaisesti opintotuki jakautuu opintorahaan, asumistukeen ja opintolainaan, on pääosin kohdallaan, tuen taso on jäänyt auttamattomasti jälkeen kustannuskehityksestä. On tosiasia, ettei opiskelijoilla ole tällä hetkellä mahdollisuutta keskittyä opintoihin ilman toimeentulohuolia ja työssäkäyntiä. Hallituksen ohjelmassa todetaan, että opiskelijoiden opintososiaalista asemaa parannetaan. Hallitus on kuitenkin muuttamassa opintotukijärjestelmää lainapainotteiseen suuntaan, eikä hallitus osoita lainkaan määrärahoja opintorahan tai asumislisän korottamiseen.

Jotta kaikilla suomalaisilla olisi edelleen tasavertainen mahdollisuus kouluttautua, on opiskelijan toimeentuloa parannettava. Opintotukijärjestelmä olisi uudistettava sellaiseksi, että se mahdollistaa täysipäiväisen opiskelun. Tämä tarkoittaa sitä, että koulutuspoliittisten keinojen, kuten tutkintorakenteen uudistamisen, lisäksi panostetaan opiskelijan hyvinvointiin ja varsinkin toimeentuloon.

Opintotuki koostuisi jatkossakin opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta, mutta tuen kokonaistaso on nostettava 750 euroon kuukaudessa, mikä mahdollistaneen päätoimisen opiskelun.

Kokoomuksen hahmottelemassa opintotukimallissa opintojen alkuvaihetta tuetaan nykyistä selkeästi korkeammalla opintorahan määrällä. Ensimmäiset 30 opintotukikuukautta opintoraha olisi noin 90 euroa nykyistä korkeampi eli 350 euroa kuukaudessa. Asumisen tukea parannetaan korottamalla asumislisän vuokratatto 214 eurosta 252 euroon kuukaudessa. Lainaa opiskelija saisi halutessaan nostaa 200 euroa. Seuraavat 20 kuukautta opintoraha olisi pienempi, 200 euroa, asumislisä pysyisi samana ja lainan osuus olisi 350 euroa. Jatkokuukaudet olisivat mahdollisia perustellusta syystä.

Perusopintovaiheessa täysipäiväinen opiskelu on tärkeää, jotta opinnot lähtevät etenemään hyvällä vauhdilla. Edellisen lisäksi opiskelijalla olisi edelleen mahdollisuus hankkia muita tulo-

ja, sillä opintotuen tulorajoja korotettaisiin kymmenellä prosentilla.

Opintotuen muuttaminen kokoomuksen mallin mukaiseksi aloitetaan vuoden 2005 elokuussa itsenäisesti asuvista korkeakouluopiskelijoista. Jatkossa tarkistetaan myös muiden opiskelijoiden opintotukietuuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 14 a §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 17 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat, 11 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta laissa 345/2004, 14 a §:n 1 momentti laissa 734/2001 sekä 16 §:n 1 momentti ja 17 §:n 1 momentti mainitussa laissa 345/2004, seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17—19, 19 a tai 20—22 §:stä johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 30 ensimmäisen opintotukikuukauden aikana 350 euroa ja 20 seuraavan opintotukikuukauden aikana 200 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa kaikkina opiskelukuukausina.

4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle korkeakoulussa 30 ensimmäisen opiskelukuukauden aikana 350 euroa ja 20 seuraavan opiskelukuukauden aikana 200 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa kaikkina opiskelukuukausina.

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rinnastettavista vuokratasosopimuksen tai asumis-

oikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruisista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 252 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksyttyä muuta jakoperustetta.

16 §

Valtiontakauksen suuruus

Opintolainan valtiontakauksen määrä tukikuukautta kohden on 18 vuotta täyttäneellä 200 euroa 30 ensimmäisen opintotukikuukauden aikana ja 350 euroa seuraavan 20 opintotukikuukauden aikana sekä aikuiskoulutustukea saavalla 310 euroa. Jos hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 160 euron suuruisena. Oikeus korkeampaan valtiontakaukseen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta. Ulkomailla opiskelevan opintolainan valtiontakauksen määrä on 360 euroa tukikuukautta kohden.

17 §

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon.

Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

- 1) 555 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä
- 2) 1 666 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2004

Ben Zyskowitz /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kaarina Dromberg /kok
Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Jyri Häkämies /kok
Ilkka Kanerva /kok
Jyrki Katainen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok
Jouko Laxell /kok
Suvi Lindén /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Olli Nepponen /kok

Tuija Nurmi /kok
Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Martin Saarikangas /kok
Petri Salo /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok
Arto Satonen /kok
Timo Seppälä /kok
Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Jan Vapaavuori /kok
Ahti Vielma /kok
Jari Vilén /kok